

"דרך חיפה"

לכבוד יובל ה-70 למוזיאון חיפה לאמנות

מוזיאון חיפה לאמנות חוגג שבעים להיווסדו. לכבוד ציון הדרך המשמעותי, תיפתח ב-17 ביוני "דרך חיפה" - תערוכת ענק המתפרשת על כל רחבי המוזיאון, הבוחנת את האוסף העשיר והייחודי של מוזיאון חיפה לאמנות, שנאסף במשך 70 שנות עשייה אמנותית ענפה. התערוכה מבקשת לפענח את זהותו של מוזיאון חיפה לאמנות באמצעות בחינה של אוספיו, ועל יסוד זה מציבה יעדים חדשים עבור המוזיאון למימוש בעתיד. בתוך הזמן המייד, התערוכה מבקשת לקחת חלק בריפוי הפצעים החברתיים בישראל בכלל, ובחיפה בפרט. שעומקם נחשף לאחורונה בקונפליקטים בין-קהילתיים, ולהציע קריאה של תולדות האמנות בישראל באופן שמכיל קולות שונים.

מוזיאון חיפה לאמנות נוסד ב-1951, והוא בין המוזיאונים הראשונים שהוקמו בארץ. התערוכה "דרך חיפה" מציגה את זהותו הייחודית של המוזיאון על ידי סקירה של יצירות המופת שבאוספו, מתוך הכרה שאוסף מוזיאלי הוא שקובע את הצופן הגנטי של המוזיאון, וכל יצירה חדשה המתקבלת במסגרתו למשמורת מתלווה אל קודמותיה בעיצוב זהותו. באוסף מוזיאון חיפה לאמנות כ-8,000 יצירות, ובו מיוצגים מחשובי אמני ואמניות ישראל. התערוכה מזמנת למבקרים הזדמנות לפגוש יצירות קאנוניות שעיצבו את פניה של האמנות המקומית.

תצוגת האוסף מאפשרת מבט חדש על האמנות בישראל, והתערוכה מציגה קריאה אלטרנטיבית של תולדות היצירה המקומית. התערוכה סוקרת את תולדות האמנות בישראל משנות החמישים ואילך מפרספקטיבה חיפאית. לאורכה מושם דגש על אמניות ואמנים מרכזיים מחיפה ומהצפון, ביניהם מיכאל גרוס, בתיה גרוסברד, חנה לוי וגרשון קניספל - דמויות מכוננות בתולדות היצירה באזור, המיוצגות באוסף בגופי עבודה משמעותיים.

הטופוגרפיה של חיפה באה לידי ביטוי בתערוכה המתפרשת על שתי קומות המוזיאון, ומציעה שתי נקודות מבט על האמנות בישראל. הקומה העליונה משקיפה על סביבתה ממרחק, כמביטה ממרומי הכרמל, ולענינה נגלים נופים טבעיים, חקלאיים ועירוניים בדרגות שונות של הפשטה. ואילו בקומה התחתונה נקודת המבט היא בתקריב, והיא עוסקת באדם ובמפגשו עם הזולת, שבאופן בלתי נמנע מצדד סוגיות חברתיות ופוליטיות המגיבות לסביבתו המיידית של המוזיאון - שכונות הדר הכרמל, ואדי-ניסנאס וואדי-סאליב.

שתי נקודות מבט אלה מתמצות אוסף מיוחד במינו, שמצדד סוגיות הקשורות למקום: העיר חיפה, על מורכבויותיה ופלאותיה. שנת ה-70 היא גם הזדמנות להסתכלות פנימה, ולחשיבה מחודשת על העתיד של המוזיאון. ד"ר קובי בן מאיר, אוצר הראשי שנכנס לתפקידו בינואר 2021, בחר בשני יעדים מרכזיים לשנים הבאות. לאחר שבחן היטב את האוסף, הראשון, השלמת פערים באיסוף ובייצוג של אמנים פלסטיניים ותיקים מאזור הצפון; אופיה של חיפה - עיר מעורבת בה מסורת ארוכה של דו-קיום - מחייבת הכללה של אמנים אלו. המוזיאון שמח לבשר כי לרגל חגיגות ה-70, תרם עבד עאבדי - אמן חיפאי פורץ דרך - את העבודה שלו פועלים (1962) למוזיאון. היעד השני הוא חיזוק מעמדו של מוזיאון חיפה לאמנות כמרכז תרבות שמחולל שיח ויצירה, והידוק קשריו עם קהילת האמנים של העיר. "דרך חיפה" מצביעה על היעדים הללו על ידי שילוב של יצירות שהתקבלו בהשאלה מאמנים ערבים ויהודים בתוך התצוגה של האוסף, שאילות שמסמנות את בעלי הברית והשותפים הטבעיים של המוזיאון: קהילת האמנות המקומית.

מוזיאון חיפה לאמנות מאמין כי לאמנות כח לחולל דיון ציבורי, והתערוכה רצופה מפגשים בין יצירות שמובילים לשיח חשוף ואותנטי בתוך החברה הישראלית. לדוגמה, בגלריה אחת ניצבים זה ביחס זה התצלום האיקוני של דוד עדיקא יופי (מירי בודהנה) שמתאר יופי מזרחי שאינו מתיישר לפי אידיאל היופי המערבי, ציורו העוצמתי של עבד עאבדי פליטים ממתינים לשיבה, ויצירת המופת לשכת העבודה של גרשון קניספל המתארת פועלים ערביים ויהודים מזרחיים עומדים בתור ללשכת העבודה בשותפות גורל חוצת מגזרים. התכונות בשלוש עבודות אלו יחד מעלה שאלות על שותפות ערבית ויהודית-מזרחית בישראל.

במובן זה, התערוכה מתבוננת אל עבר היום שאחרי האלימות הבין-קהילתית שהתפרצה במאי האחרון, ומבקשת לקחת חלק בריפוי הפצעים של החברה הישראלית. על ידי הדגשת הקולות הרבים בישראל, חיפה היא עיר שתמיד הצטיינה בשותפות ערבית-יהודית, ומוזיאון חיפה לאמנות לוקח על עצמו כמשימה להיות המוביל של העמקת השותפות הזאת והגדלת מרחב השיח.

אוצר: קובי בן-מאיר, אוצר ראשי מוזיאון חיפה לאמנות

"The Haifa Way"

New exhibition celebrating Haifa Museum of Art's 70th anniversary

Haifa Museum of Art is celebrating its 70th anniversary this year. To mark this significant milestone, a large-scale exhibition, "The Haifa Way," extending throughout the entire museum, will open on June 17, examining Haifa Museum of Art's rich, unique collection, culled over 70 years of extensive artistic work. The exhibition sets out to decipher the museum's identity through an examination of its collections, thereby set new goals for the museum to be realized in the future. In the short range, the exhibition seeks to take part in healing the social wounds in Israel in general, and in Haifa in particular, whose depth has recently been revealed in inter-communal conflicts. Furthermore, it strives to propose a reading of art history in Israel that gives room to different voices.

Established in 1951, Haifa Museum of Art is one of the first museums founded in Israel. The exhibition "The Haifa Way" presents the museum's unique identity by reviewing the masterpieces in its collections, recognizing that it is a museum's collection that determines its genetic code, and that each new work entrusted for safekeeping joins its predecessors in shaping the museum's identity. Haifa Museum of Art's collection spans approximately 8,000 works, representing Israel's leading artists. The exhibition offers visitors a chance to acquaint themselves with canonical works that have shaped local art.

Exhibiting the collection allows for a new look at art in Israel, offering an alternative reading of the history of local art. The exhibition reviews the history of art in Israel from the 1950s onward from a Haifa perspective, focusing on major artists active in Haifa and the country's north, including Michael Gross, Batia Grossbard, Hannah Levy, and Gershon Knispel—pivotal figures in the history of art in the area, who are represented in the collection by significant bodies of work.

Haifa's topography is also reflected in the exhibition, which extends over the museum's two floors, introducing two perspectives on art in Israel: the upper floor overlooks its surroundings from a distance, as if observing from the heights of Mount Carmel,

revealing natural, agricultural, and urban views in varying degrees of abstraction. The museum's first level, in contrast, offers a close-up glance at the individual and his/her encounter with the collective, inevitably raising social and political issues responding to the museum's immediate surroundings—Hadar HaCarmel, Wadi Nisnas, and Wadi Salib neighborhoods. These two perspectives encapsulate a unique collection that delves into questions related to the place: the city of Haifa, with all its complexities and wonders. The museum's 70th anniversary is also an opportunity for introspection, and a rethinking of the museum's future. Dr. Kobi Ben-Meir, the Chief Curator who took office in January 2021, chose two main goals for the coming years, after carefully examining the collection. The first is bridging gaps in the collection and ensuring apt representation of established Palestinian artists active in the country's north. Haifa's character as a mixed city with a long tradition of coexistence necessitates the inclusion of these artists. To our great joy, on the occasion of the 70th anniversary, groundbreaking Haifa-based artist Abed Abdi donated his drawing *Workers in Haifa Bay* (1962) to the museum. The second goal is to strengthen Haifa Museum of Art's status as a center of culture that initiates dialogue and creation, and to reinforce its ties with the community of artists working in the city. "The Haifa Way" highlights these goals by interspersing works received on loan from Arab and Jewish artists among the works from the collection. These loans mark the museum's natural allies and partners: the local art community.

Haifa Museum of Art believes that art has the power to stimulate a public discourse. The exhibition introduces ample encounters between works that give rise to an open, authentic discourse within Israeli society. One hall, for example, juxtaposes David Adika's iconic photograph *Beauty* (Miri Bohadana), portraying Mizrahi beauty that does not align with the ideal of Western beauty, with Abed Abdi's powerful painting *Refugees Waiting for their Return*, and Gershon Knispel's masterpiece *The Employment Bureau*, depicting Arab and Mizrahi Jewish laborers lined up before the doors of the employment office, indicating their common fate, regardless of sector. Observation of these three works side by side raises questions about a potential partnership between Arabs and Mizrahi-Jews in Israel.

In this sense, the exhibition looks toward the day after the inter-communal violence that erupted in May 2021, wishing to take part in healing the wounds of Israeli society, by echoing the multiple voices in Israel. The city of Haifa has always been marked by its Arab-Jewish partnership, and Haifa Museum of Art takes the task upon itself of spearheading and reinforcing this partnership, and increasing the space for dialogue.

**Curator: Kobi Ben-Meir, Chief Curator,
Haifa Museum of Art**

